

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XVII.

december 1980

št. 10

V najdaljši silvesterski noči v letu bomo obrnili list koledarja in začeli pisati leto 1981, ki hkrati pomeni tudi začetek devetega desetletja v 20. stoletju. Ob pristrčnem stisku rok si ob takih priložnostih zaželi-
mo kar največ sreče, zdravja, zadovoljstva in uspehov v novem letu. Ko potem še malo pokramljamo, po navadi obudimo spomine na dogodke v preteklem letu in ugibljemo, kaj nam bo prineslo novo leto, pri čemer imamo vedno polno najboljših želja. Tako delamo in

Srečno 1981!

razmišljamo v družinskem krogu, med prijatelji, pa tudi v OZD, KS, občinah itd.

Maja 1980 smo izgubili največjega sina naših narodov, tovariša Tita. Z neizmerno bolečino v srcih smo se poslovili od velikega misleca, revolucionarja in državljana sveta, ki je dolga desetletja stal na čelu naše partije in ki je vodil naše narode od oborožene vstaje in revolucije do obnove in izgradnje naše samoupravne socialistične družbe. Njegovo ime je z zlatimi črkami zapisano na vsaki strani naše polpretekle zgodovine. Tito je odšel, njegove misli pa so ostale žive

med nami. Ko smo se poslavljali od našega dragega maršala Tita, smo obljubili, da bomo zvesto hodili po poti, katero nam je začrtal s svojim delom in z revolucionarnimi idejami in za katero vemo, da pelje v naš boljši in lepši jutrišnji dan.

V letu 1980 smo praznovali več jubilejev, med katerimi je brez dvoma najpomembnejša 30-letnica uvedbe delavskega samoupravljanja v naš družbenopolitični sistem. Ta jubilej je bila lepa prilika, da smo pregledali prehojeno pot našega samoupravljanja in ugotavljali, kaj je bilo na njej dobrega in kaj pomanjkljivega. Tudi delavci gozdnega gospodarstva Novo mesto smo ta jubilej počastili s

proslavo, ki je bila združena s praznovanjem 35-letnice ustanovitve naše delovne organizacije, 35-letnice osvoboditve ter z delavskimi tekmovanji v začetku junija v Luknji nad Prečno. Takrat so najboljši delavci — samoupravljalci in dolgoletni poslovni sodelavci dobili posebna priznanja. Podelil jih je delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto.

V preteklem letu smo razširili dejavnost s tem, da se je v našo delovno organizacijo vključila nova TOZD Vrtnarstvo in hortikultura. Odločitev delavcev za tak korak je bila pogojena s konceptom širjenja stranskih dejavnosti, ki jo poznamo v naši delovni organiza-

ciji že dalj časa. Prav tako smo na področju razvijanja stranskih dejavnosti odprli nov žagarski obrat v Veliki Loki na območju TOK Gozdarstvo Trebnje in povečali predelavo lesa na tesalnici v Straži in na žagi v Pogancih. Nasploh bi lahko ocenili, da smo v letu 1980 dobro gospodarili, vendar pa z doseženimi rezultati še zdaleč ne moremo biti zadovoljni. Zlasti velja to za zasebni sektor gozdov, kjer je bila blagovna proizvodnja gozdnih sortimentov nenormalno nizka. To nam narekuje, da bomo morali ravno na tem pohročju v bodoče narediti mnogo več, če hočemo, da bo tudi zasebni

(Nadaljevanje na 2. str.)

Našim jubilentom: zahvale in čestitke!

Pred praznikom dneva republike so bila v Dolenjskih Toplicah podeljena pismena priznanja, značke in denarne nagrade jubilentom, ki so že 30, 20 in 10 let zaposleni v delovni organizaciji.

Nagrajenih je bilo 56 delavcev: 30-letnikov 8, 20-letnikov 17 in 10 letnikov 31.

Nagrada za 30-letno zvesto delo pri GG znaša 6.670 din, za 20 let 5.000 din in za 10 let 3.335 din.

Nagrade, priznanja in značke so prejeli:

TOZD „Gozdarstvo” Novo mesto:

1. Povše Franc	30 let
2. Ban Jože	20 let

3. Šimc Anton	20 let
4. Žagar Jože	20 let
5. Novak Janez	20 let
6. Bratkovič Martin	10 let
7. Drab Franc	10 let
8. Plantan Anton	10 let
9. Gazvoda Stanislav	10 let
10. Luzar Milan	10 let
11. Rešetič Jože	10 let
12. Tisov Jože	10 let

TOZD „Gozdarstvo” Straža:

1. Turk Karel	30 let
2. Zupančič Jože	20 let
3. Štrumbelj Ivan	20 let
4. Jarc Anton	20 let
5. Drganc Ivan	20 let
6. Vidmar Anton	20 let
7. Turk Lado	10 let
8. Skube Štane	10 let
9. Papež Ferdinand	10 let
10. Novinc Jože	10 let
11. Jelonjič Ljudevit	10 let
12. Hren Štefan	10 let
13. Kastelic Jože	10 let
14. Fifolt Alojz	10 let

TOZD „Gozdarstvo” Podturn:

1. Berus Jože	30 let
2. Miklič Božo	30 let
3. Petan Alojz	30 let
4. Klančičar ing. Slavko	20 let
5. Mavsar Franc	20 let
6. Struna Franc	20 let
7. Berus Valerija	10 let

pridno delati. Krepiti bomo morali samoupravne odnose na vsi ravneh, varčevati pri materialnih izdatkih, deliti osebne dohodke na osnovi prispevkov posameznikov, povečati delovno disciplino, povečati odgovornost itd. Če bomo vsem tem zahtevam koš se obdejavu, da smo v razvoju naše socialistične družbe premagali še hujše težave, ni treba ničesar bati.

Ob takem razmišljanju želim v noven letu 1981 vsem delavcem gozdnega gospodarstva Novo mesto in lastnikom gozdov veliko delovnih uspehov in kar največ osebne in družinske sreče ter zdravja. Srečno 1981!

JOŽE PETRIČ,
dipl. ing.

SREČNO 1981!

(Nadaljevanje s 1. str.)

sektor dajal tisto, kar družba od njega pričakuje. To pa pomeni več vlaganj v gozdove in več poglobljenih samoupravnih in dohodkovnih odnosov z lastniki gozdov ter več angažiranja strokovnega gozdarskega kadra v tem sektorju lastništva.

Prehod v novo leto pomeni tudi začetek izvajanja novega srednjeročnega plana za obdobje 1981-85. Če analiziramo preteklo srednjeročno obdobje, potem lahko z velikim zadovoljstvom ugotovimo, da smo ga v vseh ozirih dosegli in ponekod celo presegli. Toda novo planško obdobje postavlja pred nas veliko zahtevnejše naloge, ki se odražajo zlasti v močno povečani blagovni proizvodnji drobnejših sortimentov listavcev. Do tega pa bomo lahko prišli samo z večjimi vlaganji v gozdove, s tesnejšo dohodkovno povezanostjo s predelovalci lesa in seveda z nadaljnjim razvijanjem samoupravnih odnosov.

In kaj nam bo prineslo leto 1981? Sedanji gospodarski trenutek zahteva, da v bitki, ki smo jo začeli v preteklem letu z odločno politiko gospodarske stabilizacije, pogumno stopamo naprej in odstranjujemo vse tiste vzroke, ki zavirajo učinkovitost našega dela in samoupravljanja. Ne smemo pustiti, da bi kdorkoli potiskal delavce v položaj, da bodo le formalno potrjevali že prej sprejete odločitve. Ugotavljamo, da so ključne težave se danjega trenutka v visoki stopnji inflacije, v nedoseganju izvoznih ciljev, premajni storilnosti, v nepravilnem nagrajevanju itd. Če bomo hoteli vse te pomanjkljivosti odpraviti, bomo morali visoko zavihati rokave in bolj

„Naš sistem splošne ljudske obrambe popolnoma ustreza svobodnjaškim tradicijam naših narodov in njihovim zgodovinskim interesom, ta sistem je popolnoma v skladu z našimi družbenoekonomskimi odnosi, z bistvom naše samoupravne socialistične skupnosti. Torej ne gre samo za to, da je mogoče tako doseči največjo obrambo sposobnost, ampak tudi za to, da celotni sistem nujno izvira iz samoupravljanja in pomeni njegov integralni del.“

TITO o splošni ljudski obrambi

9. Kumelj Rajko	10 let
10. Murn Branko	10 let
11. Ševo Simo	10 let

TOZD „Gozdarstvo” Črmošnjice:

1. Davidovič Jozo	10 let
2. Dražetič Šime	10 let
3. Hadjič Sida	10 let
4. Lavrič Jože	10 let
5. Trplan Justa	10 let
6. Vukojevič Slavo	10 let

TOZD „Gozdarstvo” Črnomelj:

1. Čemas Anica	20 let
2. Starc Alojz	10 let
3. Plavec Stanko	10 let
4. Djotlo Ante	10 let

TOK „Gozdarstvo” Novo mesto:

1. Kos Leon	30 let
2. Cekuta Miro	20 let
3. Hrovatič Ivan	10 let

TOK „Gozdarstvo” Črnomelj:

1. Mavsar Stanko	20 let
2. Pezdirc Branko	10 let

TOK „Gozdarstvo” Trebnje:

1. Škrabec Albin	20 let

TOZD Gradnje:

1. Zupančič Anton	30 let

Delovna skupnost skupnih služb:

1. Bezeg Sonja	30 let
2. Klobčar Ivan	20 let

Našim jubilentom: priskrbe čestitke in zahvala za dolgoletno zvestobo kot za vse, kar so vložili v delo in razvoj gozdnega gospodarstva Novo mesto!

Upokojeni člani gozdnega gospodarstva v letu 1980

Zaradi upokojitve so prenehali z delom pri delovni organizaciji GG Novo mesto naslednji člani:

Preimek in ime	Rojstni podatki	Bivališče	Leta del. dobe pri GG	vrsta upokojitve
TOZD Gozdarstvo Novo mesto:				
1. Bratkovič Martin	5.11.1932	Mihovo	4 10	invalidska upokoj.
2. Brulc Jože	17.4.1929	Cerovi log	28	invalidska upokoj.
3. Kastelic Kristina	23.9.1916	Ob Teški vodi	15	starostna upokoj.
TOZD Gozdarstvo Straža:				
4. Gnidovec Jože	2.1.1920	Sela pri Ajdovcu	27	starostna upokoj.
TOZD Gozdarstvo Podturn:				
5. Murn Jože	24.9.1930	Občice	32	invalid. upokoj.
6. Križe Marija	24.9.1933	Občice	18	družinska upokoj.
TOZD Gozdarstvo Črnomelj:				
7. Brkič Mijo	4. 1. 1927	Posayski Podgajci	16	invalidska upokoj.
TOK Gozdarstvo Novo mesto:				
8. Kos Leon	13.1.1930	Otočec	30	invalidska upokoj.
9. Lakner Anton	24.4.1925	Gor.Vrhpolje	36	redna upokoj. kot udeleženc NOB
TOK Gozdarstvo Trebnje:				
10. Vrhovec Anton	15.12.1919	Vel.Loka 1	11	invalidska upokoj.

V odd. 25 revirja Resa, TOZD Črmošnjice, imajo svojevrstno zanimivost. Iz položenega, že pred dolgimi leti izrivanega bukovega drevesa, raste pet lepih ravnih debel. Redka in zanimiva stvaritev narave, ki jo moramo obvarovati pred poškodbami, kadar spravljamo ali sekamo v bližini. (Foto J. Penca).

Sledi še: samoupravni sporazum o temeljih plana delovne organizacije

Temelji planov temeljnih organizacij gozdnega gospodarstva Novo mesto za obdobje 1981–1985 so sprejeti

Na referendumu, ki je bil 15. 12. 1980, smo delavci gozdnega gospodarstva Novo mesto odločali o predlogih temeljev srednjeročnega plana temeljnih organizacij za obdobje od leta 1981–1985. Kot je iz priložene tabele o rezultatih referenduma razvidno, so bili temelji planov sprejeti v vseh temeljnih organizacijah gozdnega gospodarstva Novo mesto. Razen ostalega temelji planov temeljnih organizacij zajemajo:

- plan celotnega prihodka,
- ugotavljanje in delitev dohodka,
- plan predelave lesa,
- obseg gozdnobiološke reprodukcije,
- materialne stroške,
- investicijska vlaganja,
- kadrovanje in izobraževanje ter
- ljudsko obrambo in samozaščito.

V temelje planov temeljnih organizacij so vgrajene tudi prispevne stopnje, v višini katerih bodo sodelovali pri financiranju izvedbe nalog družbenih in gospodarskih dejavnosti republike in občine kot tudi drugih dejavnosti na ravni obči-

ne, katerih uporabniki smo. Iz samoupravnih sporazumov organizacij, ki te dejavnosti izvajajo kot tudi danih zagotovil izhaja, da gospodarstvo v naslednjem srednjeročnem razdobju ne bo za njihovo delo odvajalo več sredstev kot v prejšnjem razdobju, ampak da bo neke dosežena približno enaka stopnja obremenjenosti gospodarstva.

Razen že sprejetih temeljnih planov bomo morali sprejeti tudi samoupravni sporazum o temeljih plana delovne organizacije, katerega podlaga so temeljni plani vseh temeljnih organizacij gozdnega gospodarstva Novo mesto kot tudi sam plan za obdobje 1981–1985, ki pa bo poleg zbirnih planov podrobneje zajemal tudi vse delne plane.

JOŽE KOVAČIČ

REZULTATI REFERENDUMA O TEMELJIH PLANA TEMELJNIH ORGANIZACIJ GG NOVO MESTO ZA OBDOBJE 1981 – 1985 z dne 15.12.1980.

Temeljna organizacija	ZA	PROTI	NI glasovalo	Vseh delavcev	Neveljavne glasovnice
TOZD "Gozdarstvo" Novo mesto	56 ali 52 %	41 ali 38 %	6 ali 6 %	108	5,4 %
TOZD "Gozdarstvo" Straža	58 ali 59 %	26 ali 26 %	14 ali 15 %	98	-
TOZD "Gozdarstvo" Podturn	93 ali 86 %	7 ali 6 %	5 ali 5 %	108	3 ali 3 %
TOZD "Gozdarstvo" Črmošnjice	59 ali 70 %	7 ali 8 %	17 ali 20 %	84	1 ali 2 %
TOZD "Gozdarstvo" Črnomelj	59 ali 62 %	13 ali 13 %	24 ali 25 %	96	-
TOZD "Grednje" Novo mesto	12 ali 52 %	6 ali 26 %	5 ali 22 %	23	-
TOZD "Vrtnarstvo in hortikultura" Novo m.	29 ali 86 %	4 ali 11,2 %	1 ali 2,8 %	34	-
DSSS	38 ali 65 %	15 ali 26 %	5 ali 9 %	58	-
TOK "Gozdarstvo" Novo mesto	35 ali 90 %	4 ali 10 %	-	39	-
TOK "Gozdarstvo" Črnomelj	25 ali 83 %	1 ali 3 %	4 ali 14 %	30	-
TOK "Gozdarstvo" Trebnje	23 ali 92 %	1 ali 4 %	-	25	1 ali 4 %
SKUPAJ:	487 ali 69 %	125 ali 18 %	81 ali 12 %	703	10 ali 1 %

Naša odprtost

... Socialistična Jugoslavija je v dosedanem razvoju dosegla ogromen napredek. S tem se je v praksi uveljavil naš sistem samoupravljanja, družbeni razvoj, ki ga je spodbujala in usmerjala naša zveza komunistov. Ne želim trditi, da v našem razvoju nismo begali in delali napak. To ni prizanešeno nobeni družbi. Prav ta odprtost, s katero smo vselej obravnavali tudi takšne pojave, je v marsičem pomagala, da smo jih uspešno odpravljali..." TITO

Število zemljanov se veča vedno hitreje

Leta 4500 pred našim številom je bilo na zemlji 20 milijonov, v začetku našega štetja pa 160 milijonov prebivalcev. Leta 1700 je bilo prebivalcev 600 milijonov, 1950 leta dve milijardi in pol, sedaj nas je okoli štiri milijarde, ob koncu 20. stoletja pa računajo že na šest do sedem milijard.

Letni prirastek znaša sedaj okoli sto milijonov ljudi. V odstotkih izražen je najnižji prirastek v Evropi, saj znaša 0,4 odst., v Latinski Ameriki je največji 4 odst., v deželah v razvoju pa povprečno 3 odst. V 150 deželah tempo rasti prebivalstva prehiteva ekonomsko rast.

Vsem pripadnikom oboroženih sil socialistične federativne republike Jugoslavije čestitamo za 22. december, dan Jugoslovanske ljudske armade!

Ledena novemberska ujma v gozdovih

6. novembra letos je žled povzročil veliko škodo v bukovih sestojih v Radohi, na Hmeljniku in deloma v Pendirjevki ter Kobilah. Led, ki se je nabiral na deblih, vejah in neodpadlem listju, je lomil in ruval drevje kot za stavo. V tem desetletju je to v družbenih gozdovih, s katerimi gospodarimo, že četrta večja ujma, ki nas je prizadela. Novembra 1971 sta žled in sneg poškodovala več kot 2000 m³ drevja iglavcev in listavcev. Leta 1975 je v juliju vihar podrl 6100 m³ drevja v gospodarski enoti Pendirjevka. Lani je močan snegolom na Gorjancih in v Radohi povzročil precejšnjo škodo v sestojih iglavcev.

Z izmero in oceno smo ugotovili, da je bila prizadeta površina okrog 200 ha kvalitetnih bukovih sestojev v fazi deloma letvenjaka, v glavnem pa v fazi drogovnjaka in mlajšega debeljaka. Na navedeni površini je žled podrl (izruval) in polomil okrog 5.670 m³ drevja. Številka ni dokončna, ker nam je slabo vreme onemogočilo celotno odkazilo poškodovanega drevja. Najhujše je bilo na Hmeljniku, kjer je na površini 120 ha podrl in polomilo 3200 m³ drevja, kar predstavlja triletni etat tega predela. V Radohi je na površini okrog 75 ha podrl in polomilo okrog 1900 m³ drevja in v Pendirjevki-Kobilah na

površini okrog 5 ha – približno 530 m³ drevja. Ocenili smo, da je od poškodovane količine drevja 3.250 m

3 izruvanega in **POLOMLJENE** podrtega ter 2.420 m³ polomljenega. Po razvojnih fazah sestojev je ujma zajela 50 ha letvenjakov, kjer je drevje skoraj v celoti polomljeno – 830 m³ 60 ha drogovnjakov, kjer je polovica drevja polomljenega, polovica pa podrtega – 2.200 m³ 60 ha drogovnjakov in mlajših debeljakov, kjer je pretežni del drevja podrt in izruvan – 1.650 m³ ter 30 ha debeljakov, kjer je drevje skoraj v celoti podrto – 985 m³. Poprečna nadmorska višina prizadetih oddelkov je 525 m. Najnižje so Osoje s 350 m Nv, najvišji pa odd. 26 – Kobile z 750 m Nv. V Radohi se gibljejo ekspozicije od S-SZ-Z-JZ, na Hmeljniku pa od SZ-S-SV-V-JV. Ob času žleda je bilo drevje še močno olistano. Najslabše je na Hmeljniku po jarkih, kjer je ponekod na kupih po nekaj 100 m³ drevja.

Plan sečnje 1981 bomo morali prilagoditi izdelavi podrtega in polomljenega drevja. Z izdelavo smo sicer že začeli, vendar smo morali zaradi snega prekiniti, ker je izdelava podrtega drevja izredno nevarna. Cenimo, da bo iz poškodovanega lesa napadlo okrog 30% ali 1700 m³ tehničnega lesa, 15% ali 850 m³ goli ter 30% ali 1700 m³ (2600 prm) drv. Odpadek bo oznašal 25% ali 1420 m³ če upoštevamo, da drevje v Kobilah in Pendirjevki ne bomo mogli v celoti izkoristiti. Vsekakor bomo dosegli slabši finančni uspeh zaradi manj vrednih sortimentov in povečanega odpadka (od običajnih 12% pri bukovini na 25%), hkrati pa zaradi povečanih stroškov izdelave. Že izguba lesnih sortimentov bo znašala več kot 700 m³. Izdelava tega lesa bo za približno 30% dražja od izdelave redne sečnje. Finančno je takšno škodo težko oceniti. Menim, da znaša škoda najmanj 20 milijonov N-din. Verjetno bo tudi prihodek TOZD Gozdarstvo Novo mesto manjši, kot bi sicer bil ob normalnih pogojih sečnje.

Posebej bomo morali izdelati program, oziroma načrt, kako urediti in obnoviti nekatere najbolj prizadete oddelke.

M. BAJT

Podobe, kakršne so se kazale gozdarjem potem, ko je žled opravil svoje. Posnetke je napravil Mirko Bajt v Radohi in Hmeljniku.

- Zdravi ste, pa hočete v bolnišnico!

- To je pa zaradi preventive, tovariš doktor...

praktično grmičevje. Preprečiti je treba nadaljnje širjenje gozda v košenice. Košnice bomo vsaj enkrat na leto pokosili, četudi bi sena ne izkoristili. Opravila za katera je potrebno gozdarsko orodje, izvrši TOZD Gozdarstvo. Vzdrževanje košenic opravi gojitveno lovišče.

Naloge, ki smo jih prevzeli gozdarji, izvršujemo. Na Škrilju smo očistili sadno drevje in posekali staro leščevje. Preprečujemo širjenje grmičevja v travniške površine. Tudi v Sredgori in Golobinjku smo opravili ta dela. Žal naloge, ki bi jih morali opraviti delavci lovišč, niso opravljene po dogovoru. Potrebno bo še več stikov in dogovarjanj z lovci, da bomo s skupnimi naporii uskladili sožitje gozda in divjadi in tako zagotovili, da se bo jelka razvijala bolj nemoteno.

FRANC JANEŽ

Rasla je jelka

Področje, kjer raste jelka, ima za človeka še poseben pomen. Je ena izmed nosilcev gozdne združbe, daje nam dragoceno lesno surovino, nudi čebelam bogato pašo, človek si z njo krasí narodne običaje in o njej poje pesmi.

Spomnimo se orjaških jelk Rogu in na Kočevskem, v Tmovskem gozdu s 37 m³, kraljico jelk v Gorskem kotarju s 84 m³ in še bi lahko našteval. Mnogo izmed njih so za časa NOB nudile partizanom zavetje.

Tudi danes ve človek za njen velik pomen, posebno za gozdo ve na kraškem področju.

Kako pa je pri nas na jugozahodnem področju Roga? Tu se je jelenjad zaradi ugodnih življenjskih razmer precej razmnožila in dela škodo na gozdnem rastlinstvu, posebno na jelki. Tudi poljščinam ne prizanaša, zato kmetje z vso mogočo navlako ograjujejo svoje pridelke. Gozdarji pa premazujemo in ograjujemo pomlajene površine. Vsi ti ukrepi pa gotovo niso prava rešitev.

Na področju GGE Mima gora je oddelek 22 na videz lepo pomlajen, v stanju mladja do gošče, toda če preštevaš osebke do osebka, je slika drugačna. Opaziš številne poškodbe. Obgrizeni so vršički, obgrizena so debla oziroma lubja in drgnjena so debla.

Da bi ugotovil, koliko škode naredi jelenjad na takih površinah, sem ozločil na več mestih v oddelku površine v izmeri enega ara in ugotovil sledeče stanje:

Ostalo mladje na drugih površinah je še bolj poškodovano. Z lovci gojitvenega lovišča „Rog“ smo se dogovorili, kako škodo zmanjšati. Izločili in na kartah označili smo površine, ki naj bi bile namenjene predvsem za prehrano divjadi.

Pas ob robovih gozdov naj ostane zaraščen z grmovjem, kjer bo imela divjad možnost obžiranja. Vzdrževali in negovali bomo sadno drevje, ki raste v zapuščenih vaseh, ki so sedaj

Nikolaj Pimat: Sedeči partizan (perorisba s tušem, 1944)

zap. št.površ.	Odd.	Velikost površine	Št.o-sebkov	Osebki nosilci bodočega sest. pošk. nepoškod.		Osebki zaostali v rasti poškod. nepoškod.	
1	22	ar	19	9	2	6	2
2	"	"	31	16	4	8	3
3	"	"	51	28	1	18	4
4	"	"	32	19	2	7	4
5	"	"	15	6	0	5	4
			148	78	9	44	17

Specialni zdravstveni pregled

Januarja 1978 sem se udeležil tritedenskega seminarja za poslovodne kadre v Škofji Loki. Poleg številnih predavanj je bil en dan namenjen tudi specialnemu pregledu udeležencev v zdravstvenem centru na Golniku. Na enem izmed prvih predavanj smo slišali, da so direktorji in vodje TOZD ljudje, ki so najbolj podvrženi raznim stresom in menažerskim boleznim. Neki predavatelj – zdravnik je celo rekel: „Dober poslovodni organ je po navadi tisti, ki ga pri prazni zdravstveni knjižici in pri 50 letih zaradi infarkta pokopljejo“. Mislim je pač povedati, da nikoli nimajo časa za zdravnika.

No, mi se nismo dali preplašiti in tisto jutro je v avtobusu, ko smo se tešči peljali na Golnik, veselo odmevala pesem. Največkrat je to bila himna naše skupine, prirejena na melodijo in besedilo znane narodne:

„Kol'kor kapljic, tol'k skupin,
Transtrurist ne bo še hin“.

Malce poredno besedilo je veljalo naši tesni povezanosti s hotelom „Transtrurist“, kjer smo imeli predavanja, se hranili in spali.

Predno so nas dobili v roke zdravniki, smo simpatični sestri, očitno strastni zbiralki, oddali vse svoje značke. Potem se je pričel pregled, tako temeljit, kot da bi šlo za pilote. Dobro so nas prežarčili in poslikali, stehali in pretipali.

Razen krvi smo oddali tudi vodo. V posebni sobici pa je stekel med štirimi očmi še razgovor. Kar mi se mi je storilo, ko mi je zdravnica rekla:

„Pol ure sem vam na razpolago. Vi pa povejte kaj vas teži.“ Ze dolgo, dolgo, morda pa sploh še nikoli nisem slišal teh besed. Sproščeno sem se „izpovedal“ vsaj za 30 let nazaj...

Izkazalo se je, da je naša skupina bila kondicijsko in tudi zdravstveno zelo kilava družina. Enega seminarca so kar takoj po rentgenu odbržali v bolnici, druga dva pa sta zaradi ugotovljenega slabega zdravstvenega stanja že čez 2 dni morala prekiniti izobraževanje.

Čez 14 dni, takrat sem bil že doma, je na moj naslov prispela debela ovojnica, na TOZD pa težak račun. „Za vašega zdravnika“ je pisalo na izvodih. No vidite, tu pa se je pričel moj problem...

Stanujem v kraju, v čigar ambulanti se menjajo doktorji kot tedni v letu. Le sestra je vedno ista. Nikoli ne veš, kdo bo ordiniral. Lahko naletiš na domačina Dolenjca, Zagrebčana, ali še koga iz drugih bratskih republik, predstavnika iz prijateljskih držav bližnjega vzhoda ali stažista brez lastne štampiljke.

Ko sem se prvič pojavil z izvidi v ambulanti, me je prijazno sprejel mlajši zdravnik,

- In zapomnite si: med bolniško se morate obvezno preznojiti.
- Na vsak način, tovariš doktor! Po cel dan bom na njivi.

ki ga nisem videl nikdar poprej in ne kasneje. Izročil sem mu pisanje, toda kmalu ga je odložil rekoč: „Veste, jaz sem danes čisto slučajno tu. Dajte to vašemu stalnemu zdravniku“. Razumel sem ga.

Tako se mi je potem zgodilo še nekajkrat zapovrstjo. Vsakokrat drug obraz in iste besede. Najbolj sem si želel, da bi ordiniral starejši doktor, dober praktik iz sosednjega kraja, ki sem mu najbolj zaupal. Toda dolgo nisva prišla skupaj. Nekoč pa vstopim v čakalnico in izvem, da je doktor že prišel in to tisti moj, ta pravi. Le na sestanek je še skočil v sosednji urad. Čakali smo dve uri, da se je pojavil in povedal, da je tekla beseda o našem bodočem zdravstvenem domu. Danes pa bo sprejemal le nujne primere,

je še dodal. Ker to nisem bil, je šla priložnost po vodi.

Drugič je doktor sredi dela zaradi nujnega primera zapustil ambulanto in se ni vmil, tretjič je odšel predčasno na nujni sestanek. Nekajkrat pa je zaradi dela v svoji redni ambulanti prišel z veliko zamudo in tako vidno izmučen in ves bolan, da se ga nisem upal nadlegovati s svojo dolgo zadevo. Poprosil sem ga le za zdravila, ki jih redno prejemam, zlati še, ker se je v čakalnici trlo pacientov. Ti so vsakega, ki se je malo dalj zadržal, gledali kot da bi jim pokončal koga odnajdražjih.

Nekajkrat sem pozabil vzeti s seboj izvide, potem sem jih nekam založil in spet našel in tako so minili meseci in leta.

Pred kratkim sem pa že drugič dobil recepte iz rok mlade, zgovorne in simpatične zdravnice iz mesta. Najbrž bo to naša stalna, sem si mislil in spet pripravil izvide. Toda na žalost je ni bilo več.

V prepolni čakalnici sem dan pred prazniki izvedel, da sedaj hodi spet neki novi. Toda tistega dne ga sploh nišmo pričakali. Po večurnem čakanju se je množica bolnih in zdravih za 4 dni razšla. Ne, ne, ta najbrž ne bo naš stalni.

Nekoč pa le upam, da bo prišel tisti pravi, katerega nam obljublajo v zdravstvenem domu naše metropole. Pogledal po porumenele papirje in bojim se, da bo rekel: „Človek božji, kaj pa naj počnem s tri leta stari izvidi.“

Upam, da zaradi tega ne bom moral spet na kakšen seminar.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

Priključek za presajanje sadik (foto J. Penca).

Eden izmed mnogih naših sestankov...

Dovolite tovarišice in tovariši, da vas lepo pozdravim in začnem današnjo sejo. Za dnevni red predlagam: 1/ ..., 2/ ..., 3/ ..., 4/ ..., 5/ ..., in 6/ Razno.

Predsedujoči si prižge cigareto, nekateri so to naredili že prej. Tudi najstnica, ki sedi nasproti meni, spretno vzame iz ročne torbice cigarete in vžigalico. Nekaj trenutkov se obotavlja, potem pa tudi njo premaga okolje; v usta si da cigareto in jo prižge. Gledam jo, kako drži s konci negovanih prstov še gorečo vžigalico, nato jo spusti v pepelnik. Potem nekajkrat zaposedoma močno potegne. Prava kadilka torej.

„Aha, spet se bo kadilo,“ pomislim in preštejem kadilce, ki so sicer v manjšini, kar pa jih očitno ne moti. Prva točka dnevnega reda, pa tudi druga gresta hitro mimo.

„Drugo točko bomo še enkrat obravnavali,“ pravi predsedujoči in si prižge novo cigareto.

Pri četrti točki dnevnega reda se zadržimo nekoliko dalj časa. Predsedujoči pravi: „To moramo pa dobro preštudirati“, in vneto nadaljuje z razlago.

Kaj pa je to? Tovariš, ki je odgovoren, da bo sestanek uspel (posebno še četrta točka dnevnega reda), se nekako nemimo preseđa. Naenkrat potegne iz sosedove škatlice cigareto in si jo prižge. Hudiča, od kdaj pa tale kaditi?! Po drži cigarete ugotovim, da ni profe-

sionalec. Toda zakaj kaditi? Sestanek pač mora uspeti, ga skušam razumeti. Res, danes bomo odločali o zelo važnih vprašanjih, toda zakaj je treba pri tem kaditi?

Zrak (kakšen zrak?) postaja vedno bolj zasičen z dimom. Pepelniki se vztrajno polnijo. Začnejo me peči oči, grlo postaja suho. Se mi mar samo zdi, da postaja predsedujočemu glas hripav? Celó to slišim, da mu sapa rahlo piska. On pa vztrajno nadaljuje.

Obupano se oziram proti oknu. Nedosegljivo je. Skozi rahlo odrinjeno zaveso vidim košček sončne narave. Ali naj zavpijem: „Prenehajte vendar kaditi!“ Nekajkrat sem to že napravil, pa ni pomagalo. Pa saj smo imeli letos dan, teden, mesec – ne, kar celo leto smo posvetili boju proti kajenju in ni vrag, da vsaj nekaj teh tovarišev kadilcev ne bi vedelo za to. Ponovno se ozrem v mlado tovarišico. Tokrat čisto dobro vidim njena pljuča. Gledam, kako udarjajo valovi dima vanje. Zdi se mi, da ne kaditi še dolgo. Ni še vidnih sledov kajenja. Pač, čisto na dnu pljuč opazim čmo usedlino. Tako torej.

Nenadoma me strese. Kaj pa moja pljuča? Kot pasivni kadilec sem gotovo še na slabšem. Telo namreč vdihava dim le bolj narahlo, zato tudi ne reagira tako kot pri aktivnem kadilcu, ker ne sproži obrabnih mehanizmov. Z grozo po-

mislim, kolikokrat sem tako kadil na sestankih, v pisarni, doma (obiski) in seveda v lokalih tudi. „Kakšna so torej moja pljuča,“ mi roji po glavi, „so tudi črna? Ali kakšna so?“

Kot nekje od daleč slišim glas predsedujočega: „No in tako smo prišli do zadnje točke, to je „razno“!“

Skušam se zbrati, nekaj predlagati ali vprašati, pač nekaj ziniti. Toda vidim, da navzoči že vstajajo. Ja, kaj je že konec sestanka? Torej ne bo nič pod „razno“? Pravzaprav smo do sedaj veliko govorili, tolmačili, razpravljali itd. Toda nič, prav nič nismo govorili o zdravem delovnem okolju. Pa ne samo na sestankih, tudi drugje ne. Recimo o zdravem okolju delavcev v pisarnah, ki se cele dneve sklanjajo nad morjem

številk, tolčejo po pisalnih in računskih strojih, medtem ko jim sodelavec puha pod nos ta smrdljivi dim. To je samo eden primer. Ne, nič takega nismo omenili, kot da je to še najmanj važno. Kaj pa dan, teden, mesec, leto boja proti kajenju?

Med prvimi zdiram na prosto, lovim sveži zrak. Čimprej hočem nadomestiti, za kar sem bil prikrajšan ti dve uri, ko sem prisilno kadil. Nato pospešim korak proti domu, trdno odločen, da ne bom šel na noben podoben sestanek več. S takim sklepom vstopim v dnevno sobo, kjer opazim na mizi vabilo za nov sestanek.

„Obveščamo te, da bo dne ... sestanek ... z dnevnim redom ... Udeležba obvezna. Prekleta!“

FRANC ČIBELJ

Poškodbe po žledu

V času od 3. do 7. novembra 1980 sta sneg in žled povzročila škodo na drevju in prizadela predvsem področje Drvodelnik, Gače, Komarna vas, nekoliko manj pa na področju Resa.

Na območju TOZD je ujma zajela predvsem pošamezna drevesa (drevo prelomljeno na pol ali odlomljen vrh, ipd.) in nekaj manjših kompleksov (po 2–3a) in to v večini drevesa listavcev. Pri pregledu sestojev je ocenjeno, da bo na področju TOZD Črmošnjice napadlo okrog 2000 m³ lesa. Po drevesnih vrstah predvidevamo, da bo napadlo 1300 m³ bukovine,

685 m³ ostalih listavcev in 15 m³ macesna, po lesnih sortimentih pa 600 m³ bukovega jamskega lesa, 700 m³ goli in 350 m³ drv. Od celotne količine predvidevamo okrog 70 % polomljenega in 30 % izravnane drevja. Površine, ki jih je ujma prizadela, se nahajajo na nadmorski višini 350–650 m na vseh ekspozicijah. Starost prizadetih sestojev je od 20 do 80 let.

Stroški izdelave se bodo v primerjavi z redno sečnjo povečali za približno 50 odst.

VIKTOR TURK
ALBIN ŠMUK, ml.

– Hvala, ne kadim več, kaj pa vi?

Obiskali smo VOLVO MB

Švedsko podjetje Volvo BM, ki je znano tudi pri nas, organizira že 15. leto takozvane „Volvo dneve“ v septembru. V teh dneh želijo sedanjim in perspektivnim uporabnikom strojev Volvo predstaviti svoje proizvode, jih seznaniti z novimi dosežki in prikazati skrb za rezervne dele za svoje stroje. Ne nazadnje pa želijo svojim gostom prikazati tudi Švedsko kot tako. Teh „Volvo dni“ se udeležijo uporabniki Volvo strojev različnih dežel sveta. V letošnjem letu se je od 3. – 5. septembra teh dni udeležilo kar 70 Jugoslovanov iz vseh republik in pokrajin, od tega 14 Slovencev, med katerimi je bil kot predstavnik GG Novo mesto pisec tega članka. Potovali smo z letalom danskega podjetja od Zagreba preko Zuericha, kjer se nam je pridružil še 30 Švicarjev, do mesta Eskilstuna, kjer ima Volvo svojo direkcijo. V Švedsko – deželo tisočerih jezer, saj jih ima registriranih kar 40.000, in v mesto Eskilstuna smo prišli 3. septembra v popoldanskih urah. Eskilstuna ima 70.000 prebivalcev, leži 120 km zahodno od Stockholma in je velik industrijski center Švedske, saj se nahaja v njem in okolici 70 večjih in manjših tovarn.

4. september je potekal znamenju demonstracije različ-

nih vsestransko uporabnih gradbenih strojev (nakladalnikov, grederjev, demperjev in drugih). Ogleдали smo si tudi montažno halo tovarne traktorjev in nakladalnikov in skladišče rezervnih delov traktorjev.

Kot novost, ki jo uporabljajo v tovari gradbenih traktorjev zadnjih nekaj let (zgrajena je bila leta 1975) in ki predstavlja specifičnost te tovarne, naj omenim montažo traktorjev brez tekočega traku. Montažo izvajajo s pomočjo posebnih okvirjev na zračnih blazinah z nosilnostjo do 10 ton. Zračne blazine (zrak) vključujejo po potrebi, ob premikih. Sistem dela je skupinski. Skupina do 8 ljudi ima skupinsko normo.

Le-ta si sama določa tempo dela, oziroma začetek in konec ter odmora.

Skladišče rezervnih delov raznih tipov gradbenih strojev Volvo predstavlja glavno rezervo vseh dežel sveta. Ima na zalogi 110.000 raznih delov in jih izda letno za 8.500 ton. Računalniška spremljava zalog v lastnem in drugih skladiščih po svetu daje s 44 terminali pregled nad zalogami rezervnih delov ob vsakem času. Letnih naročil imajo 1 milijon. Naročeno blago je odpremljeno še isti dan, ko je naročilo prispelo. Težave, ki jih imamo z nabavo

rezervnih delov, nastajajo torej predvsem doma in so v glavnem administrativne narave.

Še nekaj podatkov o podjetju Volvo kot celoti.

Volvo BM je največji koncern za izdelavo strojev in predelavo železa v Skandinaviji. Sestavlja ga 5 vodilnih skandinavskih delniških podjetij z 20 tovarnami v Švedski. Samo v Švedski neposredno zaposluje okoli 30.000 ljudi, z upoštevanjem zastopništev in trgovin pa okoli 50.000. Proizvaja 130

različnih proizvodov in jih izvažata v več kot 140 držav. Razen odličnih gradbenih strojev (3 nakladalce imamo tudi mi), so znani še Volvo osebni avtomobili, tovornjaki, avtobusi, različni kmetijski stroji, ladijski in letalski motorji itd. Ima 150-letno tradicijo, saj je znan že iz leta 1853 kot proizvajalec lokomotiv. Kmetijske traktorje izdeluje od leta 1913, z izdelavo gradbenih strojev za je začel leta 1924. O kvaliteti strojev Volvo zgovorno priča eden najstarejših Volvo grederjev iz leta 1924 (glej sliko), ki nam je bil demonstriran še kot uporaben stroj.

JOŽE KURE

GOZDNO GOSPODARSTVO

NOVO MESTO

Številka: 54/1

Novo mesto, 17. 11. 1980

Upravni odbor stanovanjskega sklada pri delovni organizaciji Gozdno gospodarstvo Novo mesto razpisuje v skladu z 10. členom samoupravnega sporazuma o združevanju in uporabi sredstev za stanovanjsko izgradnjo

NATEČAJ

1. za dodeljevanje stanovanjskih posojil.

Razpisna vsota: 3.000.000 din

Razpisni pogoji:

posojilo prejmejo delavci TOZD, TOK in delovne skupnosti v sestavi GG Novo mesto za:

- gradnjo ali dograditev stanovanjske hiše oz. stanovanja za dosego osnovnega stanovanjskega standarda,
- nakup novih stanovanj in stanovanjskih hiš,
- popravila stanovanjske hiše ali stanovanja (sanitarije in ogrevalna telesa),
- udeležbo pri najetju kredita pri banki,
- druge namene, s katerimi si delavci izboljšujejo stanovanjske razmere, v kolikor le-te ne presegajo osnovnega stanovanjskega standarda po določbah sporazuma.

K prošnji mora prosilec priložiti:

- gradbeno dovoljenje z gradbeno dokumentacijo, če gre za gradnjo individualne stanovanjske hiše oz. stanovanja,
- ponudbo ali pogodbo o nakupu, če gre za nakup stanovanja ali stanovanjske hiše,
- predračun stroškov in virov sredstev za gradnjo,
- zemljiškoknjižni izpis,
- potrdilo temeljne organizacije oz. DSSS o delavčevem povprečnem osebnem dohodku za prejšnje leto. Obrestna mera za posojilo je 4 %.

2. za dodelitev družbenih stanovanj.

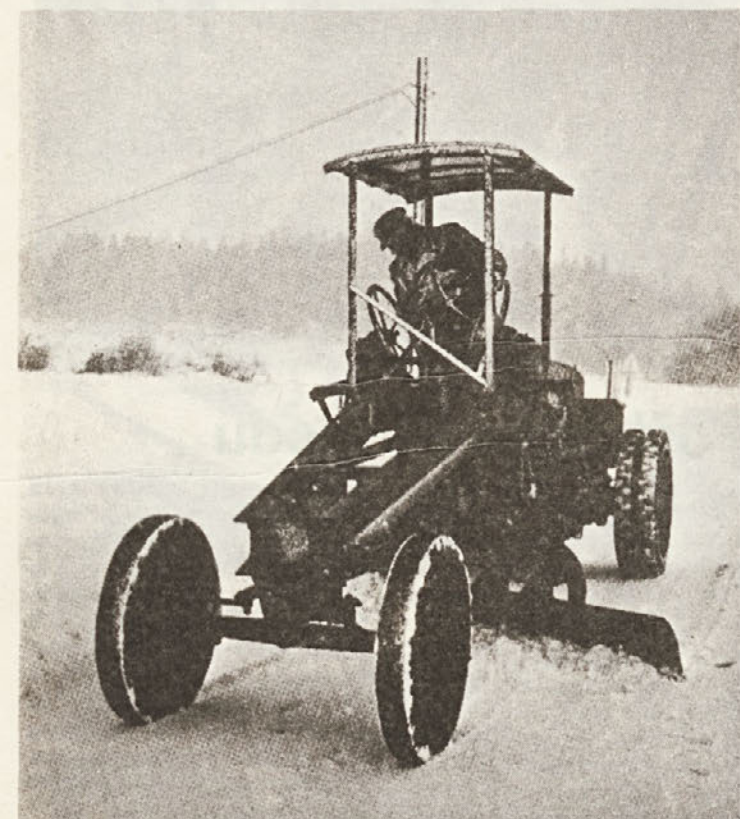
Delavci, ki nimajo urejenih stanovanjskih razmer, vložijo prošnjo za pridobitev družbenega stanovanja. Prošnjo naj napišejo na posebnem obrazcu, ki ga dobijo pri predsedniku sindikalne organizacije.

Rok za vlaganje prošenj je do 25. decembra 1980.

Prošnje in dokumentacijo oddajo delavci v pisarni svoje TOZD, TOK oz. delovne skupnosti.

Razpis se objavi na oglasnih deskah TOZD, TOK, delovne skupnosti in v prvi številki Dolenjskega gozdarja.

UPRAVNI ODBOR
STANOVANJSKEGA SKLADA

Eden prvih Volvo grederjev, izdelan leta 1924, pri čiščenju snega pred 50 leti.

Letošnja huda zima in oskrba lesne industrije

Meteorologi pravijo, da je letošnji sneg oziroma zima začela veliko prezgodaj in da so letošnje decembrske temperature nedoprečno nizke. Prezgodaj zapadli sneg v novembru in decembru pa je razen tega, da je napravil veliko škode na stoječem gozdnem drevju (na območju GG Novo mesto je podrl preko 20.000 m³ lesa) za nekaj časa skoraj povsem tudi zavrl gozdno proizvodnjo. Zaradi visokega snega, katerega višina je v nekaterih predelih znašala tudi do 80 cm, je zastala sečnja in spravilo lesa v decembru od 1. 12. do 10. 12. kar za 9 dni. V tem času je bil močno okmjen tudi prevoz lesa. Razumljivo, da je to povzročilo tudi težave pri preskrbi lesne industrije.

Kljub temu, da smo za pluzenje snega na gozdnih cestah razmeroma dobro

opremljeni, saj razpolagamo z več snežnimi plugi, ki jih priključimo k traktorjem ali kamionom, smo bili brez moči. Gozdne ceste namreč niso bile samo zasnežene, marveč je na več mestih preko njih ležal tudi podrti les. Zato je trajalo dalj časa, predno smo ceste usposobili za prevoz.

Kakšne neugodne posledice potegne za seboj taka snežna ujma naj pove podatek, da je lastni prevozni park GG, ki ima sicer normalno dnevno kapaciteto prevoza lesa okrog 600 m³, v času od 1. 12. do 12. 12., t. j. v enajstih dneh prepeljal na žage le 1150 m³ lesa namesto možnih 6.600 m³. Podobne oziroma še slabše razmere smo imeli tudi v sečnji in spravilu lesa.

Z 12. decembrom 1980 so se razmere kolikor toliko izboljšale, z drevja je padel sneg, tako

da potekajo sečnja, spravilo in prevoz lesa za zimski čas v dokaj ugodnih pogojih. Če se vreme ne bo bistveno poslabša-

lo, računamo z normalno dobavo lesa lesni industriji.

JOŽE KURE,
dipl. ing.

Sortiranje lesa prinese precej denarja. Pri stroju je Peter Djukić, ki vestno prebira les na odpremnem skladišču v Štraži (Foto ing. J. Piškur).

Zasluzek – dinar za šolo in priboljšek... Dva izmed topličkih učencev pri nabiranju bukovega žira.

Nabiranje bukovega žira v revirju Soteska

30. oktobra 1980 smo z učenci 7. a razreda osnovne šole „Baza 20“ iz Dolenjskih Toplic nabirali bukov žir v semenskih sestojih bukve v oddelku 2b in 11b. 28 učencev je nabralo v oddelku 2b 8 kg bukovega žira v oddelku 11b 4,25 kg (2 kg sva ga nabrala v tem oddelku z ženo že prej), skupaj torej 14,25 kg.

Nabiranje je bilo zelo zamudno, saj je bilo treba pobrati vsako seme posebej, ker so se šiške odprle že na drevju. Tla pod izbranimi drevesi so bila že prej očiščena, vendar jih je novoodpadlo listje spet pokrilo, kar je oviralo nabiranje.

Seme so prevzeli predstavniki Semesadike iz Mengša in plačali po 200 din za 1 kg.

Naj se ob tej priliki zahvalimo vodstvu šole „Baza 20“ iz

Dol. Toplic, učencem 7. a razreda in tovarišu Gašperšiču, ki bi v nasprotnem primeru nalogo težko opsavili!

FRANC ČIBEJ

Letos je buke precej bogato obrodila, vendar je bilo nabiranje bukovega žira še vseno zelo zamudno. Šolarji 7.a razreda iz osnovne šole „Baza 20“ iz Dol. Toplic so pod vodstvom revimega vodje Franca Čibeja nabrali 12 kg žira. (Foto F. Čibej)

NOVI ODNOSI

... Ponosni smo lahko na tisto, kar smo dosegli, to pa se ne kaže le v podatkih o materialni proizvodnji in v statističnih indeksih. Našo največjo pridobitev pomenijo novi socialistični samoupravni družbeni odnosi, svoboda, humano demokratično ozračje in praksa v javnem življenju, možnost delovnega človeka, da odloča o pogojih in sadovih svojega dela ter razvija svoje ustvarjalne moči...

TITO

Proizvodnja v avtomobilski industriji skokovito narašča. Kako bo videti čez deset let, če bomo vse stare avtomobile odlagali v gozdu? Dokler sta bila ta dva vozna, sta prav gotovo kdaj napak parkirala in bila kaznovana. Sedaj sta našla mir v gozdu brez kazni ali vsaj opomina . . . (Foto J. Penca).

Zanimivo!

Prispevek tobačne industrije proti kaj!

Jugoslovanska tobačna industrija je te dni zahtevala povišanje cen za cigarete in drug tobak z utemeljitvijo, da nizka cena za tobak ni v skladu s prizadevanjem za preprečevanje kaje. (Po Delu)

Gozd in rekreacija

V Ameriki so ugotovili, da se na rastiščih rese in borovnice zmanjša količina proizvedene biomase za polovico, če je na 1 ha letno 1600 sprehajalcev in da se pri obisku 1,600.000 izletnikov na 1 ha letno popolnoma uniči travna odeja ne glede na to, kako dobro je zemljišče.

Slovensko rastlinsko odejo sestavlja 2843 vrst in podvrst praprotnic in cvetnic. Znanstveniki računajo, da živi na zemlji okrog pol milijona rastlin, vendar so v tem štete poleg praprotnic in cvetnic tudi nižje razvite rastline, bakterije, alge, glive, lišaji in mahovi.

Za marjetico (cvetlico) imajo na Nizozemskem kar 44 imen. Pri nas ji pravimo še iskrica, gospodična, tratinščica, rigljec ali ptičica.

Leta 1966 smo na novo-meškem gozdnem gospodarstvu posadili 1,914.000 sadik na 583 ha, kar je doslej največ. Prvi nasadi, ki smo jih osnovali od leta 1959 naprej, že dajejo les iz redčenja. Da smo takrat za pogozdovanje porabili res veliko sadik nam pove podatek, da zadnja leta v vsej Sloveniji pogozdimo le osem do devet milijonov sadik.

Letni plan delovnega časa za 1981

Pomemben dejavnik vsakega poslovnega procesa je tudi čas. Od pravilno razporejenega in smotno izkoriščenega delovnega časa so v glavnem odvisni končni rezultati dela. Zato je dolžnost vsake OZD, da izdelava ostalimi plani tudi plan delovnega časa. Letni plani delovnega časa so sestavljeni na osnovi ustavnega določila o 42-urnem delovnem tedniku, ki si ga OZD same porazdelijo z določenimi zakonskimi omejitvami. Naša odločitev o porazdelitvi delovnega časa je 5-dnevni delovni teden po 8 ur, manjkajoči dve

uri pa nadoknadimo vsako prvo soboto v mesecu. Vendar nam na ta način primanjkuje število delovnih ur, ker je 12 prvih sobot po 8 ur le 96 ur, 52 tednov po 2 uri, ki jih nadomestimo ob prvih sobotah, je po 104 ure. Tako moramo nadoknaditi teh 8 ur ob nekem dogovorjenem dnevu. Za leto 1980 smo ta dan nadoknadili 8. novembra, za leto 1981 pa bomo zapolnili manjkajočo obveznost 18. julija. Na priloženi tabeli so razvidni koledarski dnevi po mesecih. Od teh so odštete nedelje in proste sobote

ter državni prazniki. Ostanek so delovni dnevi teh je 265.

V naši delovni organizaciji imamo še eno posebnost. Osebnih dohodke obračunavamo od 26. predhodnega meseca do 25. koledarskega dneva tekočega meseca. Zaradi te premaknitve se število delovnih dni v določenem mesecu po koledarju in dejansko število delovnih dni ne pokriva. Zato je dejansko število delovnih dni, ki služijo tudi za obračun osebnega dohodka, posebej prikazano.

JOŽE LUKŠIČ

PLAN DELOVNEGA ČASA ZA LETO 1981

Zap. št.	N A Z I V	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Avg.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Skupaj
1.	Število koledar.dni (Kd)	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	365
2.	Štev.nedelj in sobot (N,S)	4, 4	4, 3	5, 3	4, 3	5, 4	4, 3	4, 2	5, 4	4, 3	4, 4	5, 3	4, 3	52, 39
3.	Štev.držav.praznikov (DP)	2	-	-	1	2	-	2	-	-	-	1	1	9
4.	Štev.delovnih dni (DD)	21	21	23	22	20	23	23	22	23	23	21	23	265
5.	Štev.delovnih ur (DU)	168	168	184	176	160	184	184	176	184	184	168	184	2120
6.	Štev.ur držav.praznikov	16	-	-	8	16	-	16	-	-	-	8	8	72
7.	Škupaj ur v posamez.mesecu	184	168	184	184	176	184	200	176	184	184	176	192	2192
8.	Štev.dni za obračun OD	21	24	21	23	22	24	23	23	24	21	24	24	274
9.	Število ur za obračun	168	192	168	184	176	192	184	184	192	168	192	192	2192

- Plan delovnega časa je sestavljen na podlagi delovnega koledarja za leto 1981
- Delovne ure posameznega meseca niso enake z obračunskimi urami, ker zaključujemo mesec 25. v mesecu.
- V soboto 23. maja bomo delali za solidarnostni prispevek za odpravljanje posledic naravnih nesreč (v tabeli so prikazane le ure za obračun OD).
- Zaradi premika obračuna (25. v mesecu) bomo osebni dohodek obračunavali po urah, navedenih pod zaporedno številko 9.

Letošnja letovanja delavcev

Počitniški dom v Novigradu je bil v sezoni 1980 odprt od 1. 7. do 31. 8., prikolice v Zadru pa od 1. 7. do 10. 9. Čas bivanja v domu je bil enak kot druga leta, to je 5 in 10 dni, v prikolicah pa 10 dni. Delavci delovne organizacije „Gorjanci“ so imeli zaradi velikega števila prijav 7-dnevno bivanje. Kapacitete doma niso bile popolnoma izkoriščene, zato smo nezasedene sobe oddali delavcem delovne organizacije „Gorjanci“ in tujim gostom. V večini primerov je bilo delavcem odobreno letovanje v domu in prikolicah v času, ki so ga sami predlagali. Pri razporeditvi smo upoštevali obveznosti družin do šoloobveznih otrok in dopust družinskega člana, če je ta zaposlen.

Delavci, ki delajo na sečnji lesa, nakladanju lesa ročno in z dvigali, delu pri ročnem in mehaniziranim spravilu, minerskih delih, strojniki in delavci pri gozdni gradbeni mehanizaciji, žagar cirkularist, voznik kamionov, delavci invalidi ter delavci samohranilci so imeli dopust za oskrbni dan po spodaj navedeni tabeli.

OD regres odst. plač.
oskrb. dne oskrb. dan

do 5000 73 odst. 27 odst.
5000 – 7000 64 odst. 36 odst.
7000 – 9000 55 odst. 45 odst.
nad 9000 46 odst. 54 odst.

Ostali delavci, ki v to niso zajeti, pa prejemajo nižji OD od 4500 din, imajo regresiran oskrbni dan v višini 64% cene oskrbnega dne. Delavcem, ki imajo OD nad 4500 din, se regresira oskrbni dan v višini 46 odst.

Obračun regresa po TOZD in TOK:

TOZD in TOK	Plačani oskrbni dnevi v odstotkih				
	27	36	45	54	Skupaj
TOZD Novo mesto	3	2	1	3	7
Straža	2	1	2	6	10
Podturn	2	1	2	2	5
Črmošnjice	1	2	5	8	8
Črnomelj	2	2	1	5	5
Gradnje	1		1	2	2
TOK Novo mesto	1	1	1	3	3
Črnomelj	3		1	4	4
Trebnje	1	1	1	3	3
DSSS	1		1	2	2
SKUPAJ:	1	17	11	20	49

Letos je bila popravljena plinska napeljava v plinski postaji. Zamenjani so bili vsi ventili, priključki za plin, očiščene cevi in strokovno pregledana in preizkušena napeljava

plina do štedilnika. Ta dela je opravil strokovnjak Ljubljanske plinarne.

Na prikolicah v Zadru so bila opravljena potrebna popravila. Odpravljene so bile pomanjkljivosti na mehanizmih za odpiranje in zapiranje oken in še razna druga dela.

V letu 1980 je v domu letovalo:

delavci Gozdnega gospodarstva: po 10 dni 164 gostov
po 5 dni 75 gostov
SKUPAJ: 239 gostov
delavci delovne organizacije „Gorjanci“:
po 12 dni 6 gostov
po 10 dni 6 gostov
po 7 dni 168 gostov
SKUPAJ: 180 gostov

tujji gostje:
po 10 dni 42 gostov
po 7 dni 4 gostje
po 5 dni 10 gostov
SKUPAJ: 56 gostov
V prikolicah je letovalo delavcev GG: po 10 dni 48 gostov
Rekapitulacija:
delavci GG v domu 239 gostov
delavci GG v prikolicah 48 gostov
delavci „Gorjancev“ 180 gostov
tujji gostje 56 gostov
SKUPAJ: 523 gostov

Razpredelnica dopustov po TOZD in TOK - 1980

TOZD in TOK	Oskrb.do 100,00 din						Sku-paj	Oskrb.do 150,00 din						Sku-paj	Otr-ro-ci	Vse sk.
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.			
TOZD Novo mesto	2	3	6	1	1	1	13	1	2	2	2	5	2	20		
Straža	3	1	8	3	4	2	21	2	1	2	1	1	8	2	31	
Podturn	4	6	8	3	2		23	1	2	2	1		6	1	30	
Črmošnjice	1		4	3	3		12	1		1	1		3	1	16	
Črnomelj				2	1		3							3		
Gradnje			1	1			2			2	1		3	6		
TOK Novo mesto			3	3	2		8		1	2			3	2	13	
Črnomelj				2			2							2		
Trebnje	6		3	2	2		11		2	1			3	2	16	
DSSS			6	1	2	5	2	16		2	2		4	7	27	
SKUPAJ:	16	16	34	19	21	5	111	4	8	12	9	3	1	35	184	

a) 10 dni

TOZD in TOK	Oskrb.do 100,00 din						Sku-paj	Oskrb.do 150,00 din						Sku-paj	Otr-ro-ci	Vse sk.
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.			
TOZD Novo mesto	4						11					3		18		
Straža	6						9					4		19		
Podturn	4						19					5		28		
Črmošnjice	6						12				1			19		
Črnomelj	4						8				4			16		
Gradnje	6						10				2			18		
TOK Novo mesto	12						11				7			30		
Črnomelj	6						6				1			20		
7 dni							48				93			27	168	
10 "											5			1	6	
12 "							2				4				6	
SKUPAJ:	50						102				28			180		

Glede na člane delovne skupnosti in družinske člane je letovalo: DOM NOVIGRAD

TOZD	Člani delovne skupnosti		Družinski člani		SKUPAJ
	Novo mesto	Straža	Novo mesto	Straža	
Novo mesto	11	17	17	28	28
Straža	17	29	29	46	46
Podturn	12	23	23	35	35
Črmošnjice	8	16	16	24	24
Črnomelj	8	10	10	18	18
Gradnje	2	4	4	6	6
TOK Novo mesto	6	15	15	21	21
Črnomelj	4	1	1	5	5
Trebnje	9	13	13	22	22
DSSS	13	21	21	34	34
SKUPAJ:	90	149	149	239	

Kegljanje

Janez Rustja tretji

Pred dnevi se je končalo veliko kegljaško tekmovanje v počastitev praznika dneva republike, ki je bilo na kegljišču Loka v Novem mestu.

Od naših je bil tokrat najboljši Janez Rustja z 856 podrtimi keglji, pred klubskim tovaršem Božom Veselom, ki je bil slabši za samo en kegelj.

REZULTATI – moški: 1. D. Badovinac (IMV) 877, 2. Bartolj (Mercator, Trebnje) 857, 3. Rustja 856, 4. B. Vesel (oba Gozdar)

NIKO GOLEŠ

POČITNIŠKE PRIKOLICE

TOZD	Člani delovne skupnosti		Družinski člani		SKUPAJ
	Novo mesto	Straža	Novo mesto	Straža	
Novo mesto	1	1	1	2	2
Straža	1	3	3	4	4
Podturn	2	5	5	7	7
Črmošnjice	1	1	1	2	2
Črnomelj	2	6	6	8	8
Gradnje	1	2	2	3	3
TOK Novo mesto	1	-	-	1	1
Črnomelj	1	3	3	4	4
DSSS	7	10	10	17	17
SKUPAJ:	17	31	31	48	

PETER GERŠIČ

Čudoviti film...

Kar je drugod kavica, recimo ob pol sedmi uri, to je v naši TOZD dopoldanska malica. No, to pa seveda ne pomeni, da se temu poživilu odrehamo. Ne, ne, to pa že ne. Tudi pri enačtvi nisem mislil na materialne dobrine in užitke, temveč predvsem druge, višje, spremlja-joče „kvalitete“.

Nekako ob 9. uri in pet minut se zberemo vsi iz pisarni v jedilnici. Vmes je včasih še kakšen zakasneli revimi, bolnik iz doma in obvezno nekaj zgodnjih šoferjev, ki se že vračajo v gozd. Če je kaj dobrega na jedilniku je zbor na minuto točen in polnoštevilen. Drugače pa se zbiranje zavleče in kuharice preplašeno sprašujejo, kje je kdo. O tem kaj je v loncu, pa dela obveščevalna odlično.

V začetku, pri prvih grizljajih, prekine tišino le kakšen vzdihljaj in kompliment kuharicam. Kmalu pa katera od tovarišic reče:

„Joj, joj, kakšen film je sinoči na koperskem kanalu. Kako morejo kaj takega kazati!“ in se vse streše od groze.

„Saj nič ne razumeš, ko ne znaš italijansko!“ jo skuša pobiti najbližji predstavnik nasprotnega spola.

„Za tisto ni treba znati nobenega tujega jezika!“

„Ja kaj pa je potem bilo?“ je oni nesramno vztrajen.

Odsev zgodovinskega poslanstva

... Socialistično samoupravljanje je podlaga splošne ljudske obrambe Jugoslavije, saj uteleša interese delavskega razreda in je odsev njegovega zgodovinskega poslanstva. Na tej revolucionarni tezi je Tito razčlenil temeljna načela obrambne zasnove Jugoslavije in tako dosegel, da so postala delno splošna načela družbenega sistema in družbenega razvoja SFRJ...

NIKOLA LJUBIČIČ

„No, no, kako naj rečem... Dva sta prav na vražje seksala!“

Vsi tisti, ki so izpustili priliko to videti, sedaj pritisnejo z vprašanji in nekdo od neprepanih srečnikov na kratko pove, kako je bilo. Točno po preteku pol ure se vsa družčina, obogatena z novimi spoznanji, zadovoljna razide.

Nekoč smo imeli na malici slučajnega gosta, ki se je na poti v drugo TOZD ustavil v naši menzi. Takoj se je vključil v družbo rekoč:

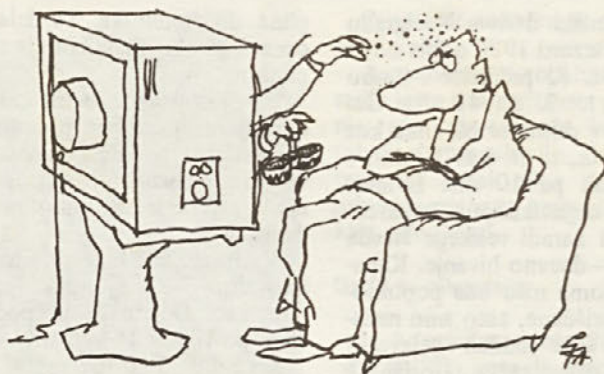
„Veste, barvni, inozemski televizor z daljinskim upravljalcem, to ti je pa pesem! Sediš tako lepo udobno v naslonjaču in gledaš, kot za šalo pritiskaš na gumbke na škatljici, dremučkaš ter uživaš...“

„Kaj si pa kaj gledal večeraj?“ ga je pobaral nekdo.

„Film o Nikoli Tesli. Čudovita zadeva, vam rečem. Ja, ja, kaj bi še ta človek pogruntal, če ga ne bi ubili četniki.“

POUČNA TV ODDAJA

IZ PAVILJE

„J ti, stoj!“ sem mu takoj vpadel v besedo.

„Kot jaz vem, je bilo z njim malo drugače.“

„Saj sem gledal,“ je bil oni vztrajen.

„Kdo pa je igral glavnega junaka?“ sem poizvedoval.

„No, tisti... Rade Šerbedžija.“

Moral sem priznati, da je to res. Ker pa je danes na svetu vse možno, zlasti v filmih, sem obmolnil.

Žilica pa mi le ni dala miru.

Doma sem pogledal v razpred, kaj je bilo prejšnji večer na programu. In glej zanimivo naključje! Na drugem kanalu je

bila nadaljevanka o Nikoli Tesli, na „Zagrebu“ pa film o partizanskem pesniku Ivanu Goranu Kovačiču. Oba je igrala ista oseba. Ni mi bilo težko razplesti čudne znanstvenikove smrti. Kolega je pričel gledati eno in končal z drugim. Vmes, ko je malo zadremal, mu je nekdo od domačih, ali pa celo nehote sam, zamenjal kanal.

Pri tej ugotovitvi se me je polotil neprijeten sum. Kaj pa če se tudi meni iz istega razloga zdijo vsi filmi, ki jih gledam na malem ekranu, brez repa in glave?

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

Seznam sodelavcev Dolenjskega gozdarja v letniku 1980

Jožica Bajt

Mirko Bajt

Franc Bartolj

Primož Bobnar

Ivan Bukovec

Franc Cibej

Milan Dragišič

Tone Fabjan

Jože Falkner

Peter Geršič

Niko Goleš

Ernest Haler

Tone Hočevar

Franc Janež

Lado Javornik

Alojz Jurečič

Jože Kastelic

Uroš Kastelic

Slavko Klančičar

Jože Kovačič

Tone Kruh

Danilo Kure

Jože Kure

Radovan Lapanje

Neva Lovko

Jože Lukšič

Sonja Maras

Franc Markovič

Matija Mazovec

Božo Miklič

Vlado Pavec

Janez Penca

Jože Petrič

Štanko Pirč

Jernej Piškur

Franc Povše

Boris Pucelj

Alojz Puhan

Jože Rade

Metod Rom

Janez Rustja

Ludvik Starič

Janez Šebenik

Tone Šepec

Albin Šmuk

Bogo Špiletič

Adi Štor

Angelbert Tessari

Viktor Turk

Jože Vidervol

Magda Virant

Leta 1979 je sodelovalo v Dolenjskem gozdarju 45 delavcev gozdnega gospodarstva Novo mesto, v iztekajočem se letu 1980 pa je bilo sodelavcev 52.

Za dobrih deset odstotkov povečano število dopisnikov kaže sicer napredek, toda še vedno prepočasen. Po posameznih delovnih enotah je bilo dopisnikov iz TOZD Novo mesto 5, TOZD Straža 5, TOZD Podtum 2, TOZD Črmošnjice 6, TOZD Črnomelj 3, TOZD Gradnje 4, TOK Novo mesto 3, TOK Črnomelj 2 in TOK Trebnje 2, TOZD Vrtnarstvo 1 in DSSS 19. Pregled kaže, da je še marsikje sodelav-

cev premalo in da bi bilo moč pritegniti še nove. To pa je najboljša pot za izboljšanje medsebojnega obveščanja v delovni organizaciji. Več sodelavcev in več bralcev naj bi bila tudi ena izmen nalog v prihodnjem letu. Vsem dosedanjim sodelavcem najlepša hvala. Vabimo za naprej pa velja tako zanje kot tudi za dobrodošle nove dopisnike!

UREDNIK

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto — Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tessari. — Izhaja enkrat na mesec v 1400 izvodih. — Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list; tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.